

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/801

KARAR NO : 1982/556

ÖZET: Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yeri belirlenmesine rağmen verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Hamit Çaylı

O L A Y : Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı, İstanbul'da 15

de bir yayınlanan Gerçek Gazetesi'nin 20.3.1976 gün, 10 sayılı nüshasında yayın yoluyla komünizmin övüldüğü İstanbul C. Savcılığı'nca iddia olunarak, sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/4-6., 173/son. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle hakında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi; 28.12.1979 gününde, 1977/437 esas, 1979/587 karar sayı ile; atılı suçun, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin kesin belirtileri kapsamına girdiği, gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi; 10.9.1980 gününde 1980/303 esas sayı ile; atılı suçun, ilândan önce işlendiği, sıkıyönetim ilânını gerektiren sebeplerden bulunmadığı ve görülmekte olan davalarla irtibatının olmadığı gerekçeleriyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Başvuruyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 22.12.1980 gününde, 1980/522-586 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu cumhuriyete, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğine, bağımsızlığına yönelik suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu gerekçesiyle başvurunun reddine karar vererek görev sorununu kesin olarak çözümlenmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi kararını alan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi, 23.3.1981 gününde, esas 1980/303, karar 1981/225 sayı ile; "sanığa ifade olunan suçun tarihi 20.3.1976'dır. 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13. maddesinde yazılı sıkıyönetim ilânından üç ay evvelinden çok daha evvel işlendiği anlaşıldığı gibi, bu suçun sıkıyönetim mahkemelerinde görülmekte olan herhangi bir dava ile irtibatı bulunduğu dair de, dosyada bir delil mevcut değildir. Usule müteallik hükümlerde yapılan değişiklikler amme intizamını ilgilendirir. 2247 sayılı Yasa'ya göre mahkememizce Uyuşmazlık Mahkemesi'ne yapılan başvuru üzerine verilen istişari mahiyetteki karar bağlayıcı nitelikte değildir." biçimindeki gerekçe ile 2. kez görevsizlik kararı vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Y.İsmet Ayer, Cezmi Elgin, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 12.7.1980 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgele Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünceleri okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun kararın yasaya ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılması gerektiği biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

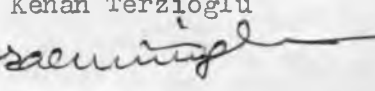
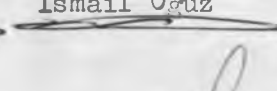
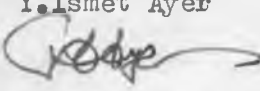
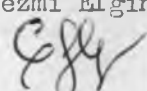
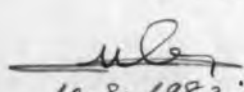
Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma kararı veren bir yargı merciinin, yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uyması yasa gereğidir. Çünkü Anayasa'nın 142. ve 2247 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde yer alan hükümler, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğini ve bağlayıcılığını simgelediği gibi, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili bir yüksek mahkeme ve yargısal karar veren bir kuruluş olduğunu da vurgulamaktadır.

Gerçi, görev konusunun kamu düzenine ilişkinliği yönünden yargılamanın her evresinde gözönünde tutulması, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kararından sonra yönetime ilişkin, özellikle görev konusuna düzenleyen yasa değişiklikleri olmuşsa, yargı mercilerinin bu değişikliği gözönünde tutmaları doğaldır.

Ancak, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.12.1980 günlü, 1980/522-586 sayılı kararı, 1402 sayılı Yasa'da 2301 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten sonra ve değişiklik gözönünde tutularak verilmiştir.

Bu durumda, Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kesin ve bağlayıcı nitelikte olduğundan, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının yasaya ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiği bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 23.3.1980 günlü, 1980/303 esas, 1981/225 karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 12.7.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Kenan Terzioğlu	İsmail Oğuz	Y.İsmet Ayer	Cezmi Elgin
			
	Üye Yaşar Çiftçioğlu	Üye Hasan Çelikkale	Üye Nail Yücel

10.8.1982

i/ç